

Kasvun ja oppimisen lautakunta 22.11.2023 § 172

§ 172

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen palveluverkkoa koskevia muutoksia

Valmistelijat / lisätiedot:
Peltonen Anne
Konttinen Nina
Alakoskela Mirva
Ojanen Tarja
Mattila Virpi
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Varhaiskasvatuksen johtaja Mattila Virpi

Kasvun ja oppimisen lautakunta päättää, että Kotipesän ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyy 31.7.2024 mennessä. Kalamiehen päiväkodin ja Pikku Mirja ryhmäperhepäiväkodin toiminta päättyy 31.7.2024, kun Tiistilän päiväkotitoiminta valmistuu ja Merikansan päiväkodin toiminta päättyy, kun Tähystäjän päiväkotitoiminta valmistuu, viimeistään 31.12.2024 mennessä.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoon kaupungin tavoitteena on, että kouluilla ja varhaiskasvatuksella on terveet ja toimivat tilat. Opetus- ja varhaiskasvatustalouden osalta on hyväksytty Sivistystoimen yleiset palveluverkkoperiaatteet vuosille 2020–2030. Periaatteiden mukaan pienistä, ensisijaisesti vuokratiloissa toimivista, epätarkoituksenmukaisista päiväkodeista ja suurimmasta osasta ryhmäperhepäiväkoteja luovutaan vuoteen 2030 mennessä.

Valtuuston hyväksymän Taloudellisesti kestävä Espoo -tuottavuus- ja sopeutusohjelman mukaisesti varhaiskasvatuksen yksikkökoko kasvatetaan ja nopeutetaan luopumista epätarkoituksenmukaisista tiloista. Yksikkökoon kasvattaminen mahdollistaa monipuolisemman ja tasalaatuisemman varhaiskasvatuksen ja kevyemmät kustannukset.

Palveluverkon muutostarpeet

Fyysisesti erillisten ja henkilöstömitoitukseltaan vaativien ryhmäperhepäiväkotien toiminnan järjestäminen on haastavaa ja riskialtista nykyisessä henkilöstön saatavuustilanteessa. Yhdenkin työntekijän poissaolo edellyttää poikkeuksetta sijaisen saamista, jotta varhaiskasvatus saadaan järjestettyä varhaiskasvatusasetuksen mukaisesti. Tämän takia

kiertävät varahenkilöt ovat pitkälti kiinnitetty turvaamaan ryhmäperhepäiväkotien henkilöstömitoitusta niin poissaolotilanteissa kuin henkilöstön työaikojen tasauksessa. Siten varahenkilöiden käyttömahdollisuus muissa yksiköissä heikentyy.

Vastaava tilanne on myös pienissä päiväkodeissa. Lisäksi useimmat pienet päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit toimivat tiloissa, jotka alkavat olla käyttökänsä päässä. Tilojen kunnostaminen vastaamaan nykyisiä varhaiskasvatustilojen vaatimuksia edellyttäisi mittavia muutostöitä.

Uusien päiväkotien valmistumisen yhteydessä arvioidaan lähialueen kunnallisten ja yksityisten toimipaikkojen palveluverkkoa ja harkinnan mukaan esitetään joidenkin kunnallisten toimipaikkojen toiminnan lopettamista tai siirtämistä esimerkiksi uuteen lähipäiväkotiin.

Tässä yhteydessä kasvun ja oppimisen lautakunnalle esitetään kahden ryhmäperhepäiväkodin ja kahden päiväkodin toiminnan lopettamista tai siirtämistä.

Kotipesän ryhmäperhepäiväkoti

Ryhmäperhepäiväkoti Kotipesä (Kaivomestarinkatu 3) sijaitsee Espoon keskuksessa As Oy Kaivomestari 3 omistamissa tiloissa vuokralla. Ryhmäperhepäiväkodissa on 118 neliötä. Tiloissa on ryhmäperhepäiväkodille määritelty enimmäislapsimäärä, 12 eri-ikäistä lasta ja kolme työntekijää.

Ryhmäperhepäiväkodin tilat eivät vastaa nykyisiä varhaiskasvatuksen toimintaympäristöltä edellytettäviä vaatimuksia. Varhaiskasvatuksen toimintaympäristössä on huomioitava varhaiskasvatuslain edellyttämät tavoitteet, joiden mukaan ympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä, kehitys ja muut edellytykset huomioon ottaen. Toimitiloissa on huomioitava esteettömyys.

Kotipesä ryhmäperhepäiväkoti sijaitsee kerrostalon alakerran liikehuoneistotilassa. Ryhmäperhepäiväkoti Kotipesän lasten ulkoilu tapahtuu kerrostalojen keskellä ja leikkialueelta puuttuu mm. aidat, mikä heikentää lasten turvallisuutta. Puuttuva aita on henkilökunnalle lasten valvonnan kannalta haastava. Kotipesän yksikön vieressä on iso aitaamaton pysäköintialue, joka myös heikentää lasten turvallista varhaiskasvatusympäristöä.

Ryhmäperhepäiväkodin Kotipesän tilat on rakennettu alun perin liikehuoneistotarkoitukseen. Tiloja on muokattu mahdollisuuksien mukaan ryhmäperhepäiväkotikäyttöön, mutta esimerkiksi isot liikehuoneiston ikkunat ja tilan pohjaratkaisu ja kulkuovet on tehty liiketoiminnan näkökulmasta. Tiloissa ei ole varhaiskasvatushenkilöstölle tarkoitettua työ- tai taukotilaa.

Elokuusta 2024 alkaen Espoon keskuksen Kuurinniittyyn on tulossa uusi palvelusetelillä toimiva yksityinen 72- paikkainen päiväkotitila. Tämä huomioiden lasten varhaiskasvatuspaikat palvelualueelta eivät vähene vaan lisääntyvät elokuusta 2024 alkaen Kotipesä ryhmäperhepäiväkodin lakkautuksesta huolimatta.

Kotipesään on sijoitettu 12 lasta. Lapsista kaksi on siirtymässä esiopetukseen elokuussa 2024. Elokuussa 2024 Kotipesästä muualle siirtyviä lapsia on 10.

Kotipesän lasten huoltajille lähetettiin kutsu huoltajien info- ja keskustelutilaisuuteen 31.10.2023. Kutsu lähetettiin sähköisen asiakasjärjestelmän (eVaka) kautta sekä paperisena kutsuna kullekin asiakasperheelle huoltajien hakiessa lapsia varhaiskasvatuksesta. Huoltajille esitettiin, että Kotipesä ryhmäperhepäiväkodin viimeinen toimintapäivä on 20.6.2024.

Asiasta järjestettiin 6.11.2023 Kotipesän asiakasperheiden huoltajille info- ja keskustelutilaisuus. Paikalla oli seitsemän huoltajaa, joka on 60 prosenttia Kotipesän huoltajaperheistä. Huoltajille kerrottiin muutoksen taustat, perustelut, aikataulut ja tavoitteet. Lisäksi kerrottiin, miten lasten uudet varhaiskasvatuspaikat alueella järjestettäisiin ja kuinka huoltajaroolissa tulee toimia. Tilaisuudessa todettiin, että huoltajat voivat esittää toiveensa uudesta 1.8.2024 alkavasta varhaiskasvatuspaikasta. Lapsiperheiden käytössä ovat Kotipesän lähialueen kunnalliset sekä alueen yksityiset varhaiskasvatuksen toimipaikat. Tilaisuudessa huoltajat olivat ymmärtäväisiä ja asian käsittely sujui hyvässä yhteistyössä.

Kotipesän henkilökunnalle pidettiin 25.9.2023 kaupungin yhteistoimintamenettelyn mukainen tilaisuus toiminnan päättymisestä 1.8.2024 alkaen. Kutsu oli osoitettu vakituissa ja määräaikaisissa työsuhteissa oleville työntekijöille. Uudelleen sijoitus koskee elokuusta 2024 alkaen 2 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa. Henkilöstö suhtautui muutokseen ja sen perusteisiin ymmärtäväisesti.

Lapsivaikutusten arviointi

Espoon keskuksen eteläisellä palvelualueella varhaiskasvatuksen palveluverkko ei muutu merkittävästi lapsiperheiden kannalta. Muihin kunnallisiin varhaiskasvatusyksiköihin ei ole suunniteltu muutosta.

Lapset saavat uuden varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan Espoon keskuksen eteläisen palvelualueen muista Kotipesä yksikön lähellä sijaitsevista yksiköistä. Lasten varhaiskasvatushakemuksissa on erillinen maininta yksikön lakkautuksesta, joka otetaan huomioon varhaiskasvatuksen palveluohjauksessa uutta sijoitusyksikköä järjestettäessä. Huoltajien toive uudesta varhaiskasvatuspaikasta ja esimerkiksi kaverisuhteiden jatkuvuudesta otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon uutta hoitopaikkaa osoitettaessa.

Lasten matkat uuteen varhaiskasvatusyksikköön eivät pitene olennaisesti, sillä Kotipesän lähialueella on korkeintaan 1 km säteellä useita muita kunnallisia toimintayksiköitä ja myös yksityisiä päiväkotia.

Lasten ulkoilumahdollisuudet paranevat varhaiskasvatustoiminnan aikana, koska muissa yksiköissä on ulkoilualueet aidattu turvallisuuden varmistamiseksi.

Lähialueella on päiväkotia, joissa järjestetään myös esiopetusta. Perheiden valitessa tällaisen yksikön, lapsi voi jatkaa uudessa päiväkodissa perusopetuksen alkuun asti.

Merikansan päiväkotia

Merikansan päiväkotia (Merikansantie 4 C) sijaitsee Espoonlahden keskuksessa hoivakodin yhteydessä KOY Espoon soteikiinteistön omistamissa tiloissa. Tilat on vuokrattu ensisijaisesti väestökäyttöön

väliaikaisesti. Päiväkodin lähialueelle valmistuu vuoden 2024 aikana uusi Tähystäjän päiväkoti. Tavoitteena on jo alkuaan ollut, että Merikansan toiminta siirtyy tähän uuteen päiväkotiin sen valmistuessa. Lisäksi Merikansan päiväkodin rakennuslupatilanne edellyttäisi, että tilaan haetaan lähitulevaisuudessa uusi lupa päiväkotiin. Lupamenettelyyn ei olla lähtemässä, siitä voi todennäköisesti aiheutua merkittäviä muutostyötarpeita ja kustannuksia.

Merikansan päiväkoti perustettiin vuonna 2021 varhaiskasvatuksen käyttöön tilapäiseksi ratkaisuksi, koska Soukankujan päiväkodille tarvittiin remontin ajaksi väistötilat. Remontin päätyttyä tilat ovat olleet muussa väistö- ja tilapäiskäytössä. Toimintavuonna 2023–2024 Merikansan päiväkodissa on kaksi Kipparin päiväkodin esiopetusryhmää.

Merikansan päiväkodin tiloissa järjestetään esiopetusta, kunnes toiminta voidaan siirtää uuteen Tähystäjän päiväkotiin, joka on jatkossa yksi alueen esiopetuspaikoista.

Huoltajien ja henkilöstön kuuleminen

Toimintavuonna 2023–2024 Merikansan päiväkodin tiloissa olevat Kipparin esiopetuksen lapset aloittavat koulun vuonna 2024. Tiloista luopumisella ei ole vaikutusta heihin.

Toimintavuodelle 2024–2025 esiopetukseen Merikansan tiloihin hakevien lasten huoltajille tiedotetaan kesken toimintavuoden tapahtuvasta tilamuutoksesta ennakkoon jo esiopetukseen hakemisen yhteydessä. Lisäksi heille tiedotetaan tilamuutoksesta tarkemmin syksyllä 2024, kun siirtymisajankohta on vahvistunut.

Henkilökunnan kanssa on käyty muutosta läpi kevään ja syksyn 2023 aikana. Henkilökunta on tietoinen muutoksesta ja sen vaikutuksista. Muutos koskee kahta vakinaista varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa ja yhtä vakinaista varhaiskasvatuksen opettajaa. Heille tarjotaan mahdollisuus siirtyä Kipparin päiväkotiin tai uuteen Tähystäjän päiväkotiin. Määräaikaisella varhaiskasvatuksen opettajalla päättyy palvelussuhde ennen 1.8.2024. Vakanssien siirtoa koskevat valmistelut on aloitettu hyvässä yhteisymmärryksessä henkilöstön kanssa.

Lapsivaikutusten arviointi

Toimintavuoden 2024–2025 esiopetusryhmällä esiopetustilat muuttuvat kesken toimintavuoden. Koska tästä tiedotetaan jo ennakkoon, lapset ja perheet voivat varautua muutokseen.

Merikansan ja Tähystäjän päiväkotien välinen etäisyys on kulkemistavasta riippuen 0,5–1 km. Lasten matka kotoa esiopetukseen ja siihen liittyvään varhaiskasvatukseen ei muuttune olennaisesti, koska esiopetuspaikan osoittamisessa otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon esiopetuspaikan etäisyys kotoa.

Uudessa Tähystäjän päiväkodissa lapset pääsevät juuri lapsille alun perin suunniteltuun toimintaympäristöön. Tähystäjän päiväkodissa on muun muassa liikunta- ja pienryhmätiloja, joten niissä on olennaisesti helpompi järjestää varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen opetussuunnitelman mukaista toimintaa.

Pikku Mirja ryhmäperhepäiväkoti

Pikku Mirja ryhmäperhepäiväkoti (Mirjankuja 4 B 26) sijaitsee Matinkylässä As Oy Matinkyläntie 40:ltä vuokratussa tilassa.

Pikku-Mirjan ryhmäperhepäiväkoti sijaitsee kerrostalon alakerrassa ja siellä on 12 paikkaa 1–5-vuotiaille ja henkilöstöä on kolme. Tilat ovat epätarkoituksenmukaiset, sokkeloiset ja ahtaat. Tila ei ole esteetön. Terveystarkastaja on kiinnittänyt huomiota ryhmäperhepäiväkodin kuluneisuuteen, tarve olisi kunnostaa vähintään wc- ja eteistilat. Eteistila on ahdas ja pedagoginen ympäristö puutteellinen esimerkiksi liikunnan sekä jakotilojen kannalta. Henkilöstölle tilat ovat ergonomisesti haastavat eikä heillä ole työ- ja taukotilaa.

Taloyhtiö ei ole antanut lupaa käyttää taloyhtiön leikkialuetta, ja ryhmä siirtyy ulkoilemaan kauemmas kaupungin leikkipaikkaan.

Matinkylän alueelle valmistuu uusi Tiistilän päiväkoti, jonka toiminta käynnistyy elokuussa 2024. Päiväkotiin tulee 8 enintään 21 lapsen ryhmää ja päiväkodin laskennallinen varhaiskasvatuspaikkaluku on 168. Tiistilän päiväkoti lisää alueen varhaiskasvatuspaikkakapasiteettia merkittävästi. Tiistilän päiväkodin suunnitteluvaiheessa todettiin Matinkylän alueella olevan useita pieniä epätarkoituksenmukaisia ja henkilöstöltään haavoittuvaisia yksiköitä. Päiväkodin laajuutta arvioitaessa otettiin huomioon, että sen valmistuessa voidaan luopua joistakin pienistä epätarkoituksenmukaisista toimipaikoista.

Osa lapsista siirtyy syksyllä 2024 esiopetukseen ja näin varhaiskasvatuspaikan muutos tulee vain osalle lapsista. Lasten huoltajille pidetään lautakuntakäsittelyn jälkeen keskustelutilaisuus ja info. Pikku-Mirjan lapset siirtyvät lähtökohtaisesti Tiistilän uuteen päiväkotiin. Huoltajat voivat halutessaan esittää myös muun varhaiskasvatuspaikkatoiveen kuin Tiistilän päiväkoti.

Pikku-Mirjan ryhmäperhepäiväkodin vakituiselle ja määräaikaiselle henkilöstölle järjestettiin yhteistoimintalain ja yhteistoimintasopimuksen mukainen työpaikkakokous 2.10.2023. Henkilöstö suhtautui muutokseen ja sen perusteisiin ymmärtäväisesti. Henkilöstön kysymykset ja kommentit kohdistuivat henkilöstötiimien ja lapsiryhmien muodostamiseen Tiistilän päiväkodissa. Henkilöstö näki positiivisena asiana, kun lapset saavat uudet ja tarkoituksenmukaiset tilat. Myös lastenhoitaja voi paremmin keskittyä omiin tehtäviinsä päiväkodissa, koska ruokahuolto- ja siistimistehtäviä ei ole. Ryhmäperhepäiväkodissa on yksi vakituinen varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Hänelle on osoitettu Tiistilän päiväkoti uudeksi työyksiköksi. Vakituinen sekä määräaikaiset työntekijät voivat hakea muita avoimia tehtäviä.

Lapsivaikutusten arviointi

Tiistilän uusi päiväkoti sijaitsee aivan ryhmäperhepäiväkoti Pikku-Mirjan välittömässä läheisyydessä, joten siirtyminen ei aiheuta lapsille ja huoltajille matkan pidentymistä. Tiistilän uusi päiväkoti tarjoaa pedagogisesti toimivan oppimisympäristön liikuntasaleineen. Tilat ovat muunneltavat ja kaiken ikäisille sopivat sekä esteettömät. Alueen varhaiskasvatuspaikka määrä kasvaa merkittävästi.

Ryhmäperhepäiväkodissa ei työskentele opettajia ja näin siirtyvät lapset saavat jatkossa opettajan toimesta pedagogista varhaiskasvatusta.

Yksikössä tarjotaan myös esiopetusta. Samassa rakennuksessa toimii myös koulu, joten lapsen kasvun ja oppimisen polun jatkumo mahdollistuu samassa paikassa.

Piha-alue on jaettu isojen ja pienten lasten pihaan ja on ajanmukaisesti varustettu. Uuden päiväkodin myötä lasten tasa-arvoinen mahdollisuus pedagogisesti hyvään toimintaympäristöön paranevat merkittävästi.

Uudet tilat ovat terveelliset ja turvalliset niin asiakkaille kuin henkilöstölle.

Kalamiehen päiväkot

Kalamiehen päiväkot (Kalastajankuja 8) sijaitsee Matinkylässä kerrostalon alakerran osaketilassa. Kalamiehen päiväkodissa on kaksi lapsiryhmää, joissa on yhteensä 36 paikkaa 1–5-vuotiaille ja kasvatusvastuullista henkilöstöä 6. Lisäksi yksikön toiminta edellyttää omaa laitosapulaista, koska Espoo Catering ei osoita keittiötyöntekijöitä näin pieniin yksiköihin.

Tilat kaipaavat kunnostamista. Päiväkodin tiloissa kylmä, etenkin lattiapinnat tuntuvat kylmiltä. WC-tiloissa on ollut kosteusvaurio ja lisäksi muutama vuosi sitten ulkoseinään tuli halkeama, josta sade pääsi rakenteisiin ja sisälle saakka. Tila ei ole esteetön. Ilmastoinnin kanssa on ollut vaikeuksia usean vuoden ajan, ja henkilöstö ja työsuojeluvaltuutetut ovat nostaneet esille huonon sisäilman. Tällä hetkellä ilmastointi on saatu toimimaan paremmin.

Matinkylän alueelle valmistuu uusi Tiistilän päiväkot, jonka toiminta käynnistyy elokuussa 2024. Tiistilän päiväkot lisää alueen varhaiskasvatuspaikkakapasiteettia merkittävästi. Tiistilän päiväkodin suunnitteluvaiheessa todettiin Matinkylän alueella olevan useita pieniä epätarkoituksenmukaisia ja henkilöstöltään haavoittuvaisia yksiköitä, joista Kalamies heikkokuntoisin.

Lasten huoltajille on kerrottu vanhempainillassa 28.9.2023 toiminnan lakkauttamisesityksestä. Huoltajat suhtautuivat alustavasti muutokseen rakentavasti. Heidän puheenvuoronsa kohdistuivat pääsääntöisesti lapsiryhmien ja henkilöstön siirtymiseen Tiistilän päiväkotiin, lapsiryhmien muodostamiseen Tiistilän päiväkodissa.

Huoltajille kerrottiin, että Kalamiehen lapset ja 1.8.2024 työsuhteessa oleva henkilöstö siirtyvät lähtökohtaisesti Tiistilän uuteen päiväkotiin. Huoltajat voivat halutessaan esittää myös muun varhaiskasvatuspaikkatoiveen. Huoltajille järjestetään tarkempi yhteinen info- ja keskustelutilaisuus lautakunnan päätöksen jälkeen 4.12.2023.

Kalamiehen päiväkodin vakituiselle ja määräaikaiselle henkilöstölle järjestettiin yhteistoimintalain ja yhteistoimintasopimuksen mukainen työpaikkakokous 2.10.2023. Henkilöstö suhtautui muutokseen ja sen perusteisiin sekä ymmärtäväisesti että huolestuneesti. Henkilöstön kysymykset ja kommentit kohdistuivat henkilöstötiimien ja lapsiryhmien muodostamiseen Tiistilän päiväkodissa, päiväkodin tiloihin sekä uusien lapsiryhmätilojen käyttöönoton valmistelun aikataulutukseen. Huolta herätti ison yksikön henkilöstö- ja lapsimäärä. Tänä syksynä Kalamieheessä ei ole ollut sairaspoissaoloja ja oletus oli, että isossa yksikössä poissaoloja on enemmän. Tuleva muutos arvelutti ja siihen kaivataan tukea. Tiistilän päiväkodin johtamisjärjestelyistä päätetään alkuvuodesta 2024 ja yksikköjohtaja aloittaa tehtävässään keväällä 2024. Hän tulee vastaamaan

siirtyvän henkilöstön sujuvasta siirtymisprosessista ja heidän kuulemisestaan yhteistyössä nykyisen esihenkilön kanssa.

Espoon kaupungin vakituisille varhaiskasvatuksen opettajille ja lastenhoitajille on osoitettu Tiistilän päiväkoti uudeksi työyksiköksi. Laitosapulaiselle tullaan tarjoamaan työtä toisesta yksiköstä suomenkielisen varhaiskasvatuksen alueella, koska Tiistilän päiväkodissa ei ole laitosapulaisen tehtävää. Työntekijät voivat hakea myös muita avoimia tehtäviä.

Lapsivaikutusten arviointi

Tiistilän uusi päiväkoti sijaitsee aivan Kalamiehen päiväkodin välittömässä läheisyydessä, joten siirtyminen ei aiheuta lapsille ja huoltajille matkan pidentymistä. Tiistilän uusi päiväkoti tarjoaa pedagogisesti toimivan oppimisympäristön liikuntasaleineen. Tilat ovat muunneltavat ja kaiken ikäisille sopivat sekä esteettömät. Alueen varhaiskasvatuspaikka määrä kasvaa merkittävästi.

Yksikössä tarjotaan myös esiopetusta. Samassa rakennuksessa toimii myös koulu, joten lapsen kasvun ja oppimisen polun jatkumo mahdollistuu samassa paikassa.

Piha-alue on jaettu isojen ja pienten lasten pihaan ja on ajanmukaisesti varustettu. Uuden päiväkodin myötä lasten tasa-arvoinen mahdollisuus pedagogisesti hyvään toimintaympäristöön paranevat merkittävästi. Uudet tilat ovat terveelliset ja turvalliset niin asiakkaille kuin henkilöstölle.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi